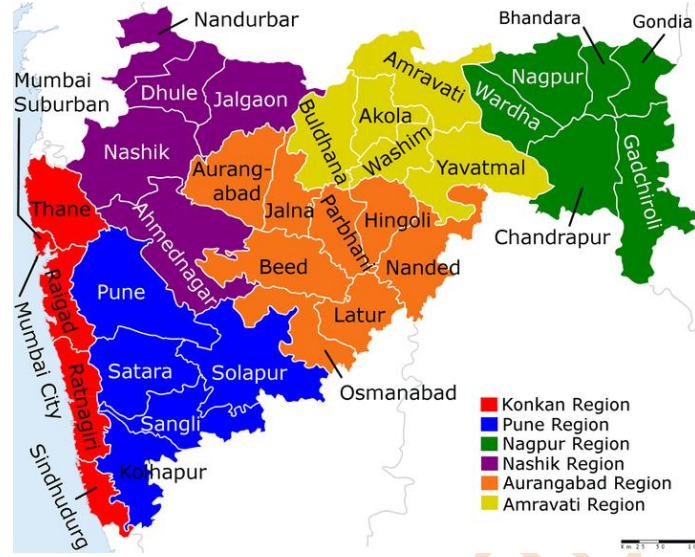

महाराष्ट्रातील जिल्हे

- भारतात, महाराष्ट्र राज्य देशाच्या पश्चिम आणि मध्य भागात आहे. राज्याला अरबी समुद्राजवळ एक लांब किनारपट्टी (720 किमी) आहे.
- 1 मे 1960 रोजी महाराष्ट्र अस्तित्वात आला; हा दिवस महाराष्ट्र दिन म्हणून साजरा केला जातो.
- लोकसंख्येच्या आधारावर महाराष्ट्र हे भारतातील दुसरे सर्वात मोठे राज्य आहे आणि भौगोलिक व्याप्तीच्या बाबतीत तिसरे आहे.
- 2011 च्या जनगणनेनुसार, एकूण लोकसंख्येच्या 3% लोकसंख्या महाराष्ट्रात राहते, आणि राज्य अत्यंत शहरीकरण झाले आहे, 45.2% लोक शहरी भागात राहतात.
- महाराष्ट्रात 35 जिल्हे आहेत, जे सहा महसूल विभागांमध्ये विभागलेले आहेत, म्हणजे औरंगाबाद, अमरावती, कोकण, पुणे, नाशिक आणि नागपूर, प्रशासकीय हेतूसाठी.
- महाराष्ट्रात भौगोलिक, राजकीय, ऐतिहासिक आणि सांस्कृतिक भावनांवर आधारित पाच मध्य प्रदेश आहेत.

जिल्हे खालील प्रशासकीय विभागांमध्ये विभागलेले आहेत.

1. कोकण
 2. देश (पुणे विभाग)
 3. खानदेश
 4. मराठवाडा
 5. विदर्भ
- टीप: महाराष्ट्राला जिल्हा स्तरावर नियोजनासाठी वैधानिक संस्था असण्याची प्रदीर्घ परंपरा आहे.
 - प्रभावी स्थानिक स्वराज्य प्रशासनासाठी ग्रामीण भागात शासन करण्यासाठी 33 जिल्हा परिषदा, 351 पंचायत समित्या आणि 27,906 ग्रामपंचायती आहेत.
 - 26 महानगरपालिका, 219 नगरपरिषदा, 7 नगर पंचायत आणि 7 कॅन्टोन्मेंट बोर्डाद्वारे शहरी भाग नियंत्रित केला जातो.

महाराष्ट्रातील जिल्हा निर्मिती

खाली दिलेल्या सारणी मध्ये महाराष्ट्रातील जिल्हा निर्मिती क्रम देण्यात आलेला आहे.

क्रमांक	पूर्वीचा जिल्हा	नवीन जिल्हा	तारीख
१	रत्नागिरी	सिंधुदुर्ग	१ मे १९८१
२	औरंगाबाद	जालना	१ मे १९८१
३	उस्मानाबाद	लातूर	१६ ऑगस्ट १९८२
४	चंद्रपूर	गडचिरोली	२६ ऑगस्ट १९८२
५	बृह न्मुंबई	मुंबई उपनगर	१ ऑक्टोबर १९९०
६	अकोला	वाशिम	१ जुलै १९९८
७	धुळे	नंदुरबार	१ जुलै १९९८
८	परभणी	हिंगोली	१ मे १९९९
९	भंडारा	गोंदिया	१ मे १९९९
१०	ठाणे	पालघर	१ ऑगस्ट २०१४

महाराष्ट्रातील जिल्हानिहाय माहिती

खाली दिलेल्या सारणी मध्ये महाराष्ट्रातील प्रत्येक जिल्ह्याची माहिती देण्यात आलेली आहे:

No	नाव	मुख्यालय	प्रशासकीय विभागणी	क्षेत्रफळ (किमी 2)	लोकसंख्या (२०११ जनगणना)	घनता (प्रति किमी2)	शहरी (%)	साक्षरता (%)
1	अहमदनगर	अहमदनगर	नाशिक	17,048	4,543,159	234.77	19.67	80.22
2	अकोला	अकोला	अमरावती	5,428	1,813,906	300.78	44.04	88.05
3	अमरावती	अमरावती	अमरावती	12,235	2,888,445	206.4	34.5	82.5
4	औरंगाबाद	औरंगाबाद	औरंगाबाद	10,100	3,701,282	286.83	37.53	61.15
5	बीड	बीड	औरंगाबाद	10,693	2,585,049	207.04	17.91	68
6	भंडारा	भंडारा	नागपूर	3,717	1,200,334	305.58	15.44	68.28
7	बुलढाणा	बुलढाणा	अमरावती	9,661	2,486,258	230.63	21.2	75.8
8	चंद्रपूर	चंद्रपूर	नागपूर	11,443	2,204,307	193.65	32.11	73.03
9	धुळे	धुळे	नाशिक	7,195	2,050,862	211.83	26.11	71.6
10	गडचिरोली	गडचिरोली	नागपूर	14,412	1,072,942	67.33	6.93	60.1
11	गोंदिया	गोंदिया	नागपूर	5,234	1,322,507	247.81	11.95	67.67
12	हिंगोली	हिंगोली	औरंगाबाद	4,526	1,177,345	218.11	15.2	66.86

13	जळगाव	जळगाव	नाशिक	11,765	4,229,917	312.79	71.4	76.06
14	जालना	जालना	औरंगाबाद	7,687	1,959,046	211.82	19.09	64.52
15	कोल्हापूर	कोल्हापूर	पुणे	7,685	3,876,001	457.44	29.65	77.23
16	लातूर	लातूर	औरंगाबाद विभाग	7,157	2,454,196	282.19	23.57	71.54
17	मुंबई शहर	मुंबई	कोकण	157	3,085,411	49,140.90	100	86.4
18	मुंबई उपनगर	वांद्रे	कोकण	446	9,356,962	23,271	100	86.9
19	नागपूर	नागपूर	नागपूर	9,892	4,653,570	409.36	64.33	84.18
20	नांदेड	नांदेड	औरंगाबाद	10,528	3,361,292	275.98	28.29	68.52
21	नंदुरबार	नंदुरबार	नाशिक	5,955	1,648,295	260	15.5	46.63
22	नाशिक	नाशिक	नाशिक	15,582	6,107,187	321.56	38.8	74.4
23	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	औरंगाबाद	7,569	1,657,576	197.89	17	78.4
24	पालघर	पालघर	कोकण	5,344		562	50	80
25	परभणी	परभणी	औरंगाबाद	6,251	1,836,086	244.4	31.8	55.15
26	पुणे	पुणे	पुणे	15,643	9,429,408	461.85	58.1	80.78
27	रायगड	अलिबाग	कोकण	7,152	2,634,200	308.89	24.2	77
28	रत्नागिरी	रत्नागिरी	कोकण	8,208	1,615,069	206.72	11.3	65.13
29	सांगली	सांगली	पुणे	8,578	2,822,143	301.18	24.5	62.41
30	सातारा	सातारा	पुणे	10,480	3,003,741	266.77	14.2	78.52
31	सिंधुदुर्ग	ओरोस	कोकण	5,207	849,651	166.86	9.5	80.3
32	सोलापूर	सोलापूर	पुणे	14,895	4,317,756	259.32	31.8	71.2
33	ठाणे	ठाणे	कोकण	4,214	11,060,148	850.71	72.58	80.67
34	वर्धा	वर्धा	नागपूर	6,310	1,300,774	195.03	25.17	80.5
35	वाशिम	वाशिम	अमरावती	5,150	1,197,160	275.98	17.49	74.02
36	यवतमाळ	यवतमाळ	अमरावती	13,582	2,772,348	152.93	18.6	57.96

Source: Wikipedia

महाराष्ट्र मधील प्रशासकीय विभाग

खालील टेबलमध्ये महाराष्ट्रातील प्रशासकीय विभाग व त्या प्रशासकीय विभागातील जिल्हे यांची यादी दिलेली आहे.

No.	प्रशासकीय विभाग	जिल्हे
1	कोकण	मुंबई शहर, मुंबई उपनगर, पालघर, ठाणे, सिंधुदुर्ग, रायगड, रत्नागिरी,
2	औरंगाबाद	औरंगाबाद, लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, परभणी, बीड, जालना व हिंगोली
3	पुणे	कोल्हापूर, पुणे, सोलापूर, सातारा व सांगली
4	अमरावती	अमरावती, बुलढाणा, अकोला, यवतमाळ व वाशिम
5	नागपूर	भंडारा, गडचिरोली, चंद्रपूर, नागपूर, वर्धा व गोंदिया
6	नाशिक	अहमदनगर, धुळे, जळगाव, नाशिक व नंदुरबार

byjusexamprep.com